

CANADA.

THE SWEDISH WEEKLY.

ÅRG. VII.—N:R. 49.

WINNIPEG, MAN., 6 DECEMBER 1899.

LÖP. N:R. 300.

Till val! for Liberalisms banerförare, P. C. McIntyre, Col. D. H. McMillan och Hon. J. D. Cameron. I morgon torsdag den 7. Rosta Tidigt!

När CANADA rekommenderar sina landsmän att obetingadt kasta sina röster för det Liberala partiets banerförare göra vi det i medvetandet att det sker till provinsens bästa. Hvarje opartisk person, som något följt med Canadas utveckling de senaste åren, måste medgifva de stora förändringar till det bättre som gjort sig gällande på alla områden, sedan friare national-ekonomiska principer fått omsättning i praktiken. Det Liberala partiet är här som annorstädes, demokrat- och framstegspartiet, som ej med trångbröstad rösträtts-reformer eller doktrinära tulle teorier söker bromsa utvecklingen, utan med praktiska reformer och företag underlättar och leder den i en sund riktning. Detta är orsaken till den stora uppblomstring och företagsamhet, som förmärkes inom handeln o. på näringslivets områden.

Mangen resonerar, tanklöst nog, att det ej är så noga huru man röstar, och hvem, som regerar, ty man märker ändå aldrig någon skillnad. En god regering är emellertid lika god för ett land som frisk luft är för ens välbefinnande bättre än skämd luft. Uttrycket betecknar också en vardslös uppmärksamhet på riket. Valrätten är medborgarens största rätt, som också medför svarande skyldighet. Ju djupare han uppskattar sin rösträtt, desto vaknare och själständigare skall han följa med de politiska företeelserna i landet. Då kan han också överväga rätteligen en så allvarlig och genomgripande sak, som regeringsombyte, och afgöra, om det behöves. Då blir ej den största pratmakaren med de feta orden och runda löften eller den snidiga kanvassaren som med smilande läppar stjäl heder och ära af män, som offrat sina bästa år i statens tjänst och som på den offentliga plattformen med heder kunna försvara och försvara sig, den, som afgör hans politiska ståndpunkt, utan den kunskap han har om de politiska partiernas principer och historia och ledande män. Det regerande parti skall han dömma på dess historia, hvad det utträttat och hvad frukter dess styrelse frambringt för staten; han dömmar också motpartiet på dess historia och ej på dess löften. Äfven om han räknas till den "utländska horden" och ej kan läsa Manitobalagen på engelska, kan han rista för provinsens bästa med öfvertygelse.

Mr Hugh John Macdonald berättar sig ofta af, att Winnipeg två ggr valt honom till parlamentsombud. Mr ats parlamentariska bana är också smickrande. Första gången resigerade han, då han som bäst skulle visa hvad han dugde till i att försvara provinsens nationalskolor. Mr Joseph Martin och Thos. Greenway fingo sedan fäktat saken igenom och vunno den dyrbaraste seger som en provins vunnit för sin sjelfstyrelse. I juni 1896 visade Winnipeg sin erkänsla för Mr Martins tjänster genom att välja Mr Hugh John. Korruptionen bedrefs emel-

lertid så öppet och ohjält att han blef afsatt. Man skall sammanlaga vora en förstöckad konservativ eller något ända värre, för att vilja se provinsens styrelse i hans händer.

Att konservatism i alla land och alla tider är sina traditioner om klasskillnad trogen, visar den punkt i Mr Macdonalds program, som han med förkärlek utbredd sig öfver i de "thoroughbred" engelska settlementen, och som han formulerat så, "Att den som ej kan skriva sitt namn på engelska, eller läsa Manitobalagen lagen på engelska och vägrar att bära vapen, får ej rösträtt."

Hvad det det första vilkoret beträffar är det svårt att inse, att t. ex. Mr Strömquist blir bättre värdig sin rösträtt genom att skriva sitt namn "Streamwig."

Hvad det andra vilkoret angår, skulle man kunna tro, att andan den canadiska konstitutionen vore sådan, att en dylik paragraf ej kunde göras till programsak.

Hvad de tredje vilkoret beträffar, som slår in på religionsförföljelsens område, säger Militia-akten af Canadas grundlag att ingen kan emot sin religiösa övertygelse tvingas till militärtjänst, och uppräknar där-efter de religionsamfund, som äro fria från militärtjänst, såsom mennoniter, kväkare (af hvilka doukhoborerna är den ryska afdelningen), m. fl.

Hvad vorkan en dylik paragraf kan hafva och hvad heder och fördel dess upphöjande och provinsen kan få behöfver ej kommenteras öfver. Låt emellertid blott den allra minsta lilla kringkärning af rösträttslagen komma på författningen och hvarje uttänding skall bli varse, att han är en galic eller doukbor.

Att rösta för de konservativa kandidaterna är förräderi mot de icke engelskt talande nybyggarnes intressen.

Den konservativa s. k. plattformen räknar omkring ett tjugotal punkter. När man läst igenom och summerat upp kom floner man att de äro lika många Bluff, Bluff, Bluff.

Kom ihåg att det ej är för en bättre styrelse, de konservativa kända på för, utan det är för att återvinna Manitoba och Canada till Sir Tupper och consorters, nämnda firma be-kostar hela kampsen af stämpelare, mutare och valsedelsförfalskare, hela hogen — ända en tröst i bedröfvelsen — importerad från östern.

Medan Mr Macdonald förklarar skolfrågan död, söka hans andra partikamrater tvekydig göra och misstydta den. Väst. är emellertid "Le Manitoba", Mr Macdonald franska organ som i sista numret i en tre spalter lång artikel förklarar att Mr Macdonald och Sir Charles Tupper lofvat att åter ställa remedial-billen och separatskolorna samt öfvergi till major Mulvey och liberalerna med de grötta och fanatiska insinuationer.

CANADA.

Ontario.

— Öfverskottet i statskassan utgör nu \$4,838,000.

— Canadiskt hö utseppas nu till Sydafrika.

— Tidningarna i England utkomma med anledning af kriget, i så stora upplagor, att papper-brist hotar inträda. Canada exporterar f. n. mycket papper.

— Sägverken i Rat Portage afslutade i lördags sin verksamhet för året. Atverknungen visar en ökning af 25 proc.

— Son, som dräper sin moder. En gammal enkör i London blef under ordväxling med sin druckne son tilldelad ett slag, så att hon sedermera dog.

— Canadas handel för sista året visar en ökning af 17 millioner dollars och tullinkomsterna en ökning af öfver 4½ million dollars.

— En 14 års flicka i Berth, Ont., blef ihjälsluten af sin lilla syster. Hon hade fått tag i ett gevär och lekte med det, då skottet brann af med nämnda olyckliga påföljd.

— Dälig whiskey importeras till Canada. Af de officiella undersökningar om företagits på 28 olika slag af skotsk whiskey ha endast 14 befunnits äkta.

— Toronto har liförsäkrat sitt kompani i det sydafrikanska regementet, 122 man. Premien kostar 3,984. 90, hvilken summa ästadkommit på privat väg.

— Sjöfarten på Sookanaleu blef i tisdags blockerad af ett par strandade ångare. Under de dagar, som blockaden varade, samlades ej mindre än 750 fartyg utanför slussarna.

— Den canadiska kontingenten landsteg i Capestaden förliden torsdag och har redan sändts till fronten. Under resan hade en soldat afflidit. 39 soldater fingo kvarstanna i staden, emedan de ej stodo profvet vid inkareundersökningen.

Manitoba.

— Eldsvåda utbröt i tisdags i Hartney i Parkin O Monroes bod brann ned. Förlusten anslås till mellan \$9 — 10 000.

100 mil järnväg har i år byggts i provinsen utan understöd från regeringens sida. Canadian Northern närmar sig allt mera Hudsons Bay utan att provinsen därför betalat en dollar. Detta är irkten af Mr Greenways järnvägs politik.

Hilda Blake, den i Brandon lifdömda mörderskan, har dragit ett annat offer i olycka. Hon hade lyckats väcka så stor sympati hos sin fångvakterska, att den ne gaf henne en fil och en giftflaska. Det sönderstegade gallret upptäcktes emellertid och fångvakterskan häktades.

N. W. Territorierna.

— Liberalerna i Östra Assiniboia afhålla en större konvention i Moosomin den 19 dec.

— En ungrare vid namn Josef Simon tog lifvet af sig förliden söndag på en farm vid White wood, Assu.

— Produktionen af smör i tjugu mejerier i Territorierna belöper sig till öfver en half million skålpund för den gångna säsongen. Värdet utgår \$105,385.

— Mildt väder har rådt i York ten och farmarna ha lidit mycket af de dåliga vägarerna, ty de kunna ej sända ned sitt hvete förr än snö kommer.

British Columbia.

— Spelhalorna i Vancouver hafva genomskotts af polisen och sporten stoppats tills vidare.

— Två vagnslaster maskstunga Ontario äpplen blefvo oskadliggjorda härom dagen i Vancouver.

Canada missionsdistrikt af Minnesota konferensen håller missionsmöte i den svenska luth. kyrkan i Scandina- navia, Man. den 13 och 14 december. Ämnet för diskussionen blifver: "Medlemskapet i Guts församling". Ordf. pastor Rehner inleder diskussionen. G. S. Larson, sekr.

I center Winnipeg gäller striden mellan provinsens finansminister och mayor Andrew. Att mayor Andrews också är en "finansman", bör man komma i häg, då han på stadens bekostnad fick resa till England, och där var på väg att sälja vattenverkets bond för \$50,000 mindre än hvad staden sedan fick för dem.

Utlandet.

Tyska kronprinsen skall för- malas med Hollands unga drottning, säger ett rykte i dessa ryktenas dagar.

Engelska kolonialsekreteraren, Mr Chamberlain, höll nyligen ett tal i Leicester, hvori han talade om, att ett samförstånd existerade mellan England, Tyskland och Förenade Staterna. På samma gång fälde han utmanande ord mot Frankrike med anledning af den franska presens sympatier för boerna och några franska tidningars hänsynslösa karrikatyver öfver drottningen. Med anledning däraf är upphetsningen stor i Frankrike. Både rikens sän- debud i London och Paris hafva rest hem, på tjänstedlighet heter det ännu.

Som b-kant har Frankrike varit i rustningsfeber alltsedan Fashoda frågas dagar och ehuru Parisutställningens jätteföretag hittills utöfvat ett helsamt tryck på fransmannens stridslymne, vet ingen hur det kan gå, om striden mellan tidningarna får pågå obehindradt. I istället för att fira seklets afslutning med en storartad utställning öfver århundradets fredliga utveckling, kommer det kanske att afslutas ungefär på samma sätt som det invigdes — med allmänt slagsmål.

Kriget med Transvaal.

Om det stora slaget vid Modder River, hvarom helt kort meddelades i förra numret, komma under flera dagar endast mycket knappa nyheter. Boernas hufvudstyrka hade tagit upp ställning på ömse sidor om floden och var starkt befästade. Efter 10 timmars blodig strid måste

boerna att retirera öfver bron, som sedan förstördes.

Engelsmännens förlust uppgår till 438 döda och sårade, däribland gen. Methuen, befälhavaren, sårad, och ett par högre stabs officerare dödade. Striden var den blodigaste af de tre bataljer, som gen. Methuens arme fått utkämpa under en veckas marsch. Dess förlust uppgår till öfver 1000 döda och sårade. De hafva emellertid erhållit stora förstärkingar och säges hafva öfvergått Modder River och fortsätta nu sin marsch till Kimberleys undsättning.

Boerna i norra delen sluta sig alltmera öppet och talrikt till sina landsmän från republikerna och ett par trupper på flera tusen man hafva satt sig i besittning af en del små platser för att hindra general Franches framträngande från syd öst.

Presensaren från Capkolonien är nu i samma verksamhet som efter slagen vid Glencoe och Ladysmith. Nyheterna äro knappa och nära en vecka gamla.

Krigshändelserna i Natal hafva trängts litet i skuggan af händelserna på vestgränsen. Boerna hafva emellertid dragit sig tillbaka till Colenso, där de invänta engelsmännen. Gen. Hilyard framtränger sakta men säkert och har en stor styrka till sitt förfogande. Ett telegram på fredagen meddelar, att Ladysmith var utsatt för ett häftigt bombardement den 27 nov., men något vidare har ej hörts af, hvadan platsen synes fortfarande reda sig väl.

De canadiska trupperna blefvo genast då de kommo, sända till krigsskådeplatsen, och äro stationerade vid De Aar Junction för att försvara engelsmännens kommunikation.

En sjunde armekår håller nupå att mobiliseras i England. När England hunnit skeppa öfver denna styrka uppgår hela dess armee till 130,000 man.

Enligt uppgifter från boerna, äro de säkra att kriget skall sista segerrikt för dem, äfven om de skola hålla på ett år. De hade nämligen långt i förväg beredd sig för detta krig, som de visste skulle komma.

Utförligare beskrifning öfver slaget vid Modder River gifver vid handen, att det var det blodigaste slag, som britiska trupper deltagit i. De engelska gärdesregementena sökte gång på gång storma bron men drefvos tillbaka med svåra förluster. Boernas eld beskrifves som gräslig, och de engelska infanteri bringanden blef fullständigt upprifven. Striden varade i fjorton timmars tid, hvarunder artilleri elden pågick oafbrutet. General Crojne måste emellertid ha anset sin ställning ohållbar, ty under natten utrymde han sin ställning och retirerade mot Blomenfontain. Påföljande dagen kunde engelsmännen rycka öfver floden och reparera nu bron. Utom sina döda och sårade mistade engelsmännen 71 man i fångna.

Engelsmännens förluster under hela kriget uppgår till 408 dödade, 1,906 sårade och 1,966 fångna, tillsammans 4,180. Dessa allaradan så stora förluster har ästadkommit mycken sorg i England. Drottningen lär vara alldeles nedbruten däraf.

Från Ladysmith meddelas att boerna tränga allt närmare och bombardementet gör allt svårare förluster bland de belägrade. General Joubert står själf med 15,000 man vid Colenso under det 10,000 andra belägra Ladysmith.